



## Okruhy ke SZZ z TEOLOGIE ak. rok 2024/2025

### Obor: Teologie – Bakalářské studium

---

#### Průběh státní zkoušky:

- Náhodný výběr tematického okruhu (losuje student či některý z členů komise, dle rozhodnutí předsedy)
- Příprava: 30 minut (student nemá k dispozici žádné materiály)
- Samotná zkouška (celkem 30 minut):
  - Student má cca. 5-10 minut na prezentaci vylosovaného tématu: měl by odhadnout, co za tu dobu stihne říci, aby to bylo kompletní a ucelené. Součástí hodnocení je i hodnocení toho, jak byl student s to provést syntézu tématu (na úrovni bakalářského studia).
  - Následují otázky komise, cca 20–25 minut.

Jde o SZZ z teologie, tzn., že student prokazuje obecnou a základní orientaci v rámci celé teologie na úrovni bakalářského studia a zároveň užší orientaci v rámci zkouškových okruhů. Otázky komise se proto mohou týkat přímo náhodně vybraného okruhu, ale mohou být i širší a mohou mířit k bližšímu objasnění toho, co student říká, a to v rámci všech oblastí teologie, které byly předmětem jeho studia.

#### Tematické okruhy:

- 1) **Teologická epistemologie a metoda aplikovaná v systematické teologii:** co je křesťanská teologie, její cíl, metoda, předmět a obsah; prameny teologie (Tradice apoštolská a tradice [pl.], Písmo, magisterium, *auditus fidei* vs. *intellectus fidei*); hranice teologického poznání; nástin historického vývoje teologie a epochy v dějinách teologie.
- 2) **Boží zjevení:** pojem zjevení a specifičnost jeho křesťanského pojetí; možnosti přirozeného poznání Boha, zjevení přirozené a nadpřirozené, výklad zjevení v církvi, modely zjevení v kontextu dogmaticko-dějinného vývoje a důležitost 2. vatikánského koncilu; relevantní biblické texty.
- 3) **Trojice:** základní trojiční hereze a příslušné ekumenické koncily včetně jejich historického a teologického kontextu, teologického obsahu, protagonistů sporů, sporných témat a jejich výkladů, odsouzených herezí a vyznání víry.
- 4) **Christologie:** novozákonní christologie: výsostné christologické tituly, charakteristiky christologie v evangeliích a pavlovských listech, mesiášské tajemství, *mysteria carnis Christi*; ekumenické koncily zabývající se christologickými tématy a jejich dějinný a teologický kontext.
- 5) **Stvoření:** biblická pojetí stvoření; trojiční a christologický aspekt stvoření; pojmy: *creatio ex nihilo*, dualismus „duch – materie“, první stvoření, nové stvoření, *creatio continua*, *consensus divinus*, prozřetelnost, teismus – panteismus – deismus; stvoření a ekologie.
- 6) **Hřích a milost:** prvotní hřích; pavlovská teologie; nauka o dědičném hříchu, Augustin a Pelagius; Boží milost vs. skutky v životě člověka; přirozenost člověka vs. problém ospravedlnění; reformace a Tridentský koncil.



- 7) **Soteriologie:** objektivní a subjektivní aspekt soteriologie; vykoupení a spása; koncentrace spásonosného významu Ježíšova života ve velikonočním tajemství; Kristův kříž jako oběť, jako smíření, jako záslužná příčina naší spásy; soteriologický význam Kristova vzkříšení.
- 8) **Eschatologie:** hermeneutika eschatologických výpovědí; eschatologický obsah v Bibli (Starý a Nový zákon); dualismus těla a duše; individuální a obecná eschatologie; prezentní eschatologie a definitivní naplněná eschatologie; parusie, smrt, očistec, nebe/peklo, soud; eschatologický aspekt vzkříšení.
- 9) **Sakramentologie a mariologie:** Svátosti: pojem svátost, Grundsakrament, Ursakrament, počet svátostí, nástin dějinného vývoje, reformace a Tridentský koncil, svátost a svátostina, liturgie svátostí. Mariologie: základní tzv. mariologická dogmata, jejich historický kontext a teologický obsah; význam úcty k Marii a svatým.
- 10) **Ekleziologie:** místo a význam ekleziologie v rámci ortodoxie i ekumeny; obrazy a symboly církve v Písmu, pojetí církve v pavlovských listech, církev jako tělo Kristovo a jako Boží lid; modely církve v dějinném vývoji; univerzální a partikulární církev; církev a Boží království; ekleziologie soustředných kruhů (*subsistit in*) – *Lumen gentium*; úřad a charisma; vztah církve a světa (LG, GS); synodalita, kolegialita, církevní hierarchie.

### Základní doporučená literatura

(nejde o vyčerpávající seznam literatury ke všem tématům, nýbrž o základní obecnou literaturu. Jednotlivá témata mohou vyžadovat specifické tituly, o nichž by student měl vědět z předchozího studia či na základě vlastní rešerše).

*Dokumenty 2. vatikánského koncilu*, Karmelitánské nakladatelství 2002.

FIORINZA, F. – GALVIN, J. (eds.). *Systematická teologie 1–3*. Římskokatolická perspektiva. CDK 1996, 1998.

FRANTIŠEK, *Laudato si'*, Paulínky 2015.

PAPEŽSKÁ RADA PRO SPRÁVEDLNOST A MÍR, *Kompendium sociální nauky církve*, Karmelitánské nakladatelství 2008.

KUNETKA, F. *Liturgika – Úvod do liturgie svátostí*. Karmelitánské nakladatelství 2001.

MEZINÁRODNÍ TEOLOGICKÁ KOMISE, *O některých aktuálních otázkách eschatologie*, Refugium 2008.

MEZINÁRODNÍ TEOLOGICKÁ KOMISE, *Společenství a služba*, Karmelitánské nakladatelství 2005.

(a další relevantní dokumenty Mezinárodní teologické komise)

MÜLLER, G. L. *Dogmatika pro studium i pastoraci*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství 2010

PAPEŽSKÁ MARIÁNSKÁ AKADEMIE, *Matka Páně – památka, přítomnost, naděje*, Karmelitánské nakladatelství 2003.

POSPÍŠIL, C. V., *Hermeneutika mystéria*, Karmelitánské nakladatelství 2010.

POSPÍŠIL, C. V., *I řekl Bůh: trinitární teologie stvoření*, Karolinum 2019.



Teologická  
fakulta  
Faculty  
of Theology

Jihočeská univerzita  
v Českých Budějovicích  
University of South Bohemia  
in České Budějovice

POSPÍŠIL, C. V., *Jako v nebi, tak i na zemi: náčrt trinitární teologie*. Karmelitánské nakladatelství 2017.

POSPÍŠIL, C. V., *Ježíš z Nazareta, Pán a Spasitel, 2. část*

POSPÍŠIL, C. V., *Maria – Mateřská tvář Nejvyššího*, Karmelitánské nakladatelství 2018.

RATZINGER, J. *Eschatologie. Smrt a věčný život*. Lukáš a syn, 2008.

ŠPIDLÍK, T. *Věřím v život věčný – eschatologie*. Refugium 2007.